

A NEMEKRŐL

BEVEZETÉS

A Europefictionről és az Akadémiáról

A EUROPEFICTION 6 európai ország 10 ifjúsági színházának szövetsége. Az öt Ruhr-vidéki színház és az öt európai partner színház hálózatában a fiatalokkal és más partnerekkel közösen szeretnénk kutatni a transznacionális találkozásokat és új esztétikai formákat találni.

Minden évben, színházszerető fiatalok találkozhatnak egy nyári táborban, hogy előadásokon, workshop-okon és beszélgetéseken vehessenek részt. A találkozás megteremti társadalmunk alapját: a közösséget és a szolidaritást. A művészetten keresztül, egy közös jövő művészeti utópiáját szeretnénk megvalósítani.

Két év Eurofiction után, a Eurofiction Akadémia volt a logikus következő lépés, az együttműködő színház partnerségek megerősítésére, a szakmai csoportvezetők, a új, és volt résztvevők és a különböző színházi tanulmányokat folytató diákok közötti együttműködés innovatív módszereinek átgondolásra.

Ezzel az akadémiával új művészeti és kommunikációs stratégiákat kívánunk kidolgozni, hogy a politikai kérdések és a művészet kölcsönhatásával a demokratikus jövő értékét közvetítsük, a formális és nem formális ifjúsági oktatás széles szakmai közönsége számára.

Szeretne többet megtudni a Europefictionről és az Akadémiáról?

<https://europefiction.org>

0_PROLOG_MOTIVÁCIÓ:

Miért foglalkozunk a nemek kérdésével?

- Nincs demokratikus társadalom befogadás nélkül.
- MINDEN embernek ugyanazok az alapvető jogai vannak.

Nézzük meg az ENSZ által 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának **1-3. és 7. cikkét.**

1. cikk (Szabadság, egyenlőség, szolidaritás)

Minden ember szabadon és egyenlő méltósággal és jogokkal születik. Értelmemmel és lelkiismerettel vannak felruházva, és a szolidaritás szellemében bánnak egymással.

2. cikk (A megkülönböztetés tilalma)

Mindenkit megilletnek a jelen Nyilatkozatban foglalt jogok és szabadságok mindenféle megkülönböztetés, például faji vagy etnikai származás, bőrszín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

Továbbá nem lehet különbséget tenni azon ország vagy terület politikai, jogi vagy nemzetközi státusza alapján, amelyhez az adott személy tartozik, függetlenül attól, hogy független, gyámság alatt álló, nem önkormányzati vagy más módon korlátozott szuverenitású.

cikk (Élethez és szabadsághoz való jog)

Mindenkinek joga van az élethez, a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.

7. cikk (Törvény előtti egyenlőség)

A törvény előtt minden személy egyenlő, és megkülönböztetés nélkül jogosult a törvény egyenlő védelmére. Mindenkit egyenlő védelem illet meg a jelen Nyilatkozattal ellentétes megkülönböztetéssel és az ilyen megkülönböztetésre való felbujtással szemben.

Ha megnézzük ezt a **4 emberi jogi cikkelyt**, és összehasonlítjuk őket a valósággal, azt a következtetést kell levonnunk, hogy messze vagyunk attól, hogy minden ember - nemi identitásától függetlenül - élvezhesse ezeket az alapvető emberi jogokat. Még az EU tagállamain belül is számos olyan jogszabály van, amely ellentmond ennek a négy cikkelynek. Itt tehát mélyebb megértést és empátiát kell kialakítani ahhoz, hogy ezen a helyzeten változtatni tudjunk.

Szándékosan játékos és alacsony küszöbű megközelítést választottunk, hogy előzetes ismeretek nélkül is be lehessen kapcsolódni a témába.

Alapvető kérdések:

- **Ki dönti el, hogy ki vagy?** Mi tesz téged önmagaddá?
Például: Ki mondja meg, hogy fiú vagy lány vagy-e?
- **Mit jelent ez a besorolás valójában?** Semmi sincs a kettő között, vagy van mellette valami? Mit jelent a (hozzárendelt) nemünk abban a társadalomban, amelyben élünk, a cselekedeteinkre és az egymással való interakciókra nézve?
- **Milyen szerepeket vállalunk?** És melyeket nem gondolunk magunkra?
- **Mi a helyzet az olyan jelenségekkel, mint a "Girl Power" vagy a "Toxic Masculinity"?**

Mi más érdekelt minket?

Milyen hatásai vannak a nemek szerinti nyelvhasználatnak a német nyelvben és más nyelvekben? Mi a a nemek performatív struktúrája? Mi a gender története, a különböző kódok a különböző korokban? Mi a haszna a rendszernek, ha csak két normatív nem létezik? Milyen hatással van a közösségi média a nemek tudatára és az olyan hírességek coming outjára, mint Miley Cyrus és Lachlan Watson? A társadalmi, biológiai és személyes nemi identitás megkülönböztetése.

Így közelítettük meg a dolgot:

- A különböző nemi identitások megjelenítésével játszottunk a ruházaton, a stíluson és a gesztusokon keresztül. Kísérleteztünk a viselkedéssel - vagy a nemek nélküli ábrázolással, illetve a nemek keveredésével.
- Megkérdeztük, hogyan befolyásolja ez az önképet? Milyen mértékben játszik szerepet az életkor ezekben a szempontokban?
- Kipróbáltuk az analóg utakat és a digitális játszótereket.

Kimenne t

- 1_Performatív kérdőív
- 2_Escape Game on Gender

Célok

- **Művészi:** Vegyes valóságú, hibrid színházi élményt szeretnénk nyújtani.
- Ezeket a készségeket bővíteni kell: **Érzékelés; Empátia; Érzékenység;**
- **Szemléletváltás: a tolerancia és a szolidaritás felé.**

1_A PERFORMATÍV KÉRDŐÍV:

- A kérdőív (részeinek) lehetséges felhasználási módjai:
  - egymás "hiteles" megismerése
  - fejlődő szerepek/figurák
  - egy drámai alaphoz való közeledés részeként, azaz egy meglévő szerepkör pozíciójából kiindulva szólal meg
  - további mélységgel: a csoporton belüli bizalom/közösség növelésének eszköze
  - inspirációként, hogy gyakorlatokat dolgozzanak ki egy előadáshoz
- a módszer használatának kontextusát követő szabályok létrehozása/alkalmazása

Lehetséges szabályok:

- Légy őszinte, ha csak nem akarsz az lenni.
- Ne gúnyolódj másokon, ne vitasd meg mások válaszait!
- Ha egy válasz további pontosítása szükségesnek tűnik, kérje a válasz "szerzőjének" engedélyét.
- (Ne okozzon kárt: fizikailag, fiziológiailag,...)
- szükség esetén támogatják egymást

A kérdőívet különböző típusú csoportok számára kell tudni használni, attól függően, hogy ki hogyan kívánja használni.

Az alábbi ötletek egy kisebb, 6-10 fős csoportot képzelnek el. Több ember esetén érdemes lenne a csoportot felosztani, vagy egyénileg dolgozni vele.

MEGJELENTKEZÉS

1. **Mutakozzon be a csoportnak: Mondd ki a nevet, amit kaptál, vagy amit magadnak**

szeretnél adni.

- a. Ettől a pillanattól kezdve mindenkit az említett néven fognak emlegetni. Az "a)" időtartama a módszer használatának kontextusától függően változik.
- b. Hogyan írná le ennek a névnek a hangzását és megjelenését, mint szó? Milyen érzelmeket táplálsz ezzel a névvel kapcsolatban? Tetszik Önnek? Vannak olyan pillanatok, amikor nem tetszik a saját neved vagy a neked adott név?

2. Csukd be a szemed. Először képzelje el ezeket a feladatokat saját magának, majd mondja ki hangosan a csoport többi tagjának. Nyugodtan érintse meg előtte a saját arcát. (a kovidózis miatt előtte fertőtlenítsd a kezed)

- a. Írja le az arca külső megjelenését.
- b. Írja le a hajszínét, a hosszát és azt, hogy van-e egyáltalán haja.
- c. Próbálj meg minél élénkebben beszélni a szemed formájáról, a szempilláid lenyűgöző erejéről.
- d. Fejtse ki ajkai formáját és színét, magyarázza el állkapcsának formáját.
- e. Próbálja tisztázni az orr formáját és méretét.

3. Keress egy helyet a szobában, menj oda, és állj ott egy kicsit. Keressen meg más embereket és tárgyakat a szobában. Nézzetek egymás szemébe néhány másodpercig, amikor a tekintetek találkoznak.

Milyen volt a napod? Gondolkodjon el rajta, miközben tovább nézelődik. Találj egy pózt az egész testednek, amivel a hangulatodat közvetítheted a többiek felé. Tartsd meg ezt a pózt 1 percig. Emlékezz rá a lehető legpontosabban.

Változtassa meg a helyét.

Ezután keressen egy tárgyat, ami megragadja a tekintetét. Figyelje meg egy ideig. Találj egy pózt az egész testeddel, hogy utánozd őket. Tartsd meg ezt a pózt egy percig. Emlékezz rá a lehető legpontosabban.

Változtassa meg a helyét.

Utána figyelj egy másik személyt a szobában. Képzeld el, hogy ráközelítesz a vállára, mit visel, milyen az anyag textúrája, milyen a színe, figyeld meg, mennyire szoros vagy laza, van-e rajta gyűrődés? Ön most az anyag részévé válik. Találj egy pózt az egész testednek, ami ezt kifejezi. Emlékezz rá a lehető legpontosabban.

Barangolj a szobában. Képzeld el a három pózt a szellemi szemed előtt. Fejlessz ki egy sorrendet számukra, és próbáld ki. Próbáld megtalálni a módját annak, hogy egyik pózból a másikba juss. Ha megtaláltad a neked tetsző sorrendet, tartsd meg.

- Próbáld meg a lehető legsimábbá tenni az átmenetet pózról pózra. Gondoljon a lágyságra, a gyengédségre, a görbületre, a hullámokra és a bársonyosságra.
- Próbáld meg a lehető legmerevebbé tenni az átmenetet pózról pózra. Gondolj a fizikai erőre, a kövekre, a fára, a négyzetekre és a szívósságra.

MEGJEGYZÉS: Ezen a ponton - ha a további folyamat szempontjából célszerűnek ítéli - a pedagógus kezdeményezhet egy kis "bemutatót". Ossa ketté a csoportot, az egyik fele lesz a közönség, a másik az előadók - hagyja, hogy az előadók többször is bemutassák a pózátmeneteket. Kezdjük akár a lágú/kemény, majd folytassuk a másik átváltási stílussal. Néhány ismétlés után mindkét stílussal, hagyd, hogy a "közönség" leírja, mit látott, mit vett észre, mit talált furcsának vagy figyelemre méltónak. Fontos, hogy ezen a ponton ne ítélkezzünk, mivel nincs helyes vagy helytelen, a megfigyelések megvitatásának inkább a stílusbeli különbségekre kell összpontosítania, nem annyira az egyéni képességekre. Az elmélkedés után cserélik fel a csoportokat, és ismétlik meg a feladatot.

BODY/IMAGE

- 4. Alkossatok párokat, és üljetek a földön vagy a székeken egymásnak háttal. Tegyétek fel egymásnak felváltva a következő kérdéseket. A kérdések sorrendjét szabadon megválaszthatjátok, és ha akartok, néhányat át is ugorhattok. Próbáljatok gyorsan válaszolni anélkül, hogy túl sokat gondolkodnátok a válaszotokon, ha nem akartok**

válaszolni a kérdésre, mondjátok, hogy "kihagyom".

- ★ Mit viselsz, ha "kiöltözől"?
- ★ Hányszor gondolsz naponta a saját külsődre?
- ★ Mikor kértél utoljára segítséget?
- ★ Mi a legjobb tárgy, ami a tulajdonod?
- ★ Milyen ruhadarabot szeretnél birtokolni?
- ★ Hogyan jellemezné a saját illatát?
- ★ Mi az a napi dolog, amit szeretsz csinálni?
- ★ Egy 1-10-es skálán mennyire érezted magad ma erősnek?
- ★ Ha választhatnál egy jelmezt, amit most viselnél, mi lenne az?
- ★ Milyen gyakran látod magad egy nap?
- ★ Mikor sírtál utoljára?
- ★ Mit viselsz, ha nagyon meleg van odakint?
- ★ Hány szelfit készítettél a héten?
- ★ Mit csinálsz, ha ideges vagy?

- ★ Melyik testrészét érzi a legpuhábbnak?
- ★ Melyik testrészedet érzed a legnehezebbnek?
- ★ Melyik testrészedet érzed a legerősebbnek?
- ★ Hogyan ülsz, amikor kényelmesen ülsz?
- ★ Mi az első testrész, amit egy másik testen észreveszel?
- ★ Melyik testrészed tartozik hozzád a legkevésbé?
- ★ Hány párna van az ágyadban?
- ★ Ha állat lennél, milyen állat lennél?
- ★ Mi a kedvenc édességed?
- ★ Mit jelent számodra a pihenés?
- ★ Hány órát töltesz naponta a szabadban?
- ★ Nevezze meg azokat a helyeket, ahol szőrösödik a teste
- ★ Melyek azok a testrészeid, ahol szeretnéd, ha megérintenének?
- ★ ...

VISELKEDÉS

5. A csoport körben ül. Egy személy önként kijelenti, hogy elhagyja a termet. A megmaradtak csoportjából egy személyt választanak ki mozgalomvezetőnek. A többieknek a lehető legtökéletesebben kell utánozniuk a vezetőt. Testtartás, mozgási sebesség, "kisugárzás". Amint a nyomozó visszatér, az ő feladatuk, hogy megpróbálják kitalálni, ki a mozgásvezető. A jelenlévő pedagógus javasolhat bizonyos kérdéseket, pl. "Gondoljatok a személyiségjegyekre, amelyek ahhoz a testtartáshoz kapcsolódnak, amiben most mindenki van. Használjátok őket nyomravezetőként a vezetőhöz".
6. Gondolj egy olyan jelenetre, amelyet a mindennapi életedben tapasztalsz, vagy válassz egyet az általunk összegyűjtött jelenetek közül. Próbáld meg a jelenet minden egyes szereplőjét egymás után eljátszani. Hogyan mozog az adott személy? Mit mondanak? Milyen gesztusokat használnak? Mire gondolnak?
- Egy kislány a buszpályaudvarra siet. A sofőr becsukja az ajtókat a lány arca előtt.
  - Egy idős nő megpróbálja túlhúzni a számláját a bankpénztárnál. A bankpénztáros megpróbálja elkerülni a nő számára a túllépési díjat.
  - Két tizenéves lány turmixot vásárol. A smoothie-kereskedő az egyikükre kacsint.
  - A szülők a tévében nézik a híreket. Bejön a lányuk, és bemutatja nekik a barátnőjét.
  - Egy három fiúból álló csoport focizik az utcán. Hirtelen a labda egy mogorva szomszéd erkélyén landol.

TÖRTÉNELEM/ELBESZÉLÉS

7. Töltse ki az üres helyeket

Ötlet: A "kritikai *fabuláció*" kifejezés olyan írásmódszertant jelent, amely a történelmi és archív kutatást a kritikai elmélettel és a fiktív elbeszéléssel ötvözi.

Felkészülés: A narrátor felolvassa a jeleneteket, amelyeket később a csoport kijelölt tagjai játszanak el. A jelenetek olyan szövegek (többnyire sztereotip jelenetek/lehet híres filmjelenetek [Rómeó és Júlia, Titanic, Alice Csodaországban, Csehov, A varázsfuvola, West Side Story, Faust és Mefisztó, Oidipusz az orákulumnál, Hamlet utolsó jelenete,

Pulp Fiction éttermi jelenete, Oroszlánkirály]), amelyekből a legfontosabb információkat kitörölték. Az információs kategóriákat három vagy több csoportba soroljuk. A a ..., B a ..., C a ..., C a ....

V: Emberek: ez lehet név vagy leírás, pl. A királynő, a nagyon tüsszögő Harriet, David Hasselhoff, Diogenész, az ördögi dékán, a szomorú Sadie, az öreg Jones zöld fürtökkel, egy öltönyös hercegnő, egy ideges bankár, Libby, aki szeret kempingezni, Peter Parker, a macskabarát Dave...

B: határozószók: szenvedélyesen, nyafogva, agresszíven, félve, zavartan, megfélemlítve, motiváltan, erősen, gyengén, titokzatosan, hangosan, romantikusan, erőteljesen, bizonytalanul.

C: Új kellékek: Egy légkalapács, egy virágcsokor, egy újság, egy pisztoly, egy csomag nedves törülköző, magas sarkú cipő, egy mobiltelefon, egy Rubik-kocka, egy számológép, egy biciklipumpa, egy csengő, egy piros rúzs, egy alaplap, egy ventilátor, egy pohár narancslé,

A felolvasások előtt a csoport közösen alkot szavakat az említett kategóriákhoz. A szavak lehetnek szélsőségesek és/vagy nemspecifikusak, pl. "nagyon erős", "légkalapács"...

Nyitott kérdések: Ki hozza hatályba? Hányan? Ki választja ki a hiánypótlásokat?

2_ESCAPE_GAME

a. Előzetes teszt

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScVzTFD5jlcEzSmQjgZ301s9imis372-nF3w9PO4R67KbqtFA/viewform>

b. pdf formátumban: (angolul)

<https://drive.google.com/file/d/1DsEAPkcKK56QHsZrLo-NCxmfXWif4cET/view>

mint szó: (angolul)

https://docs.google.com/document/d/1LrYimvogOYyG-OCTQCyqjAz5MEMo1V_qci-sfUNnw/edit